

POVZETEK

# *From silver seats to SilverCoaches*

---

Barriers and opportunities for people aged sixty and over who work and volunteer in European sport organisations

Za konzorcij: Iron Man, MNZ Maribor in SFI

SPREMNI DOKUMENT K REZULTATU D2.1

SilverCoaches · Erasmus+ Sport · Project 101238139

## Kakšne podatke so zbrali štirje partnerji

Vsak partner je zajel drug del evropskega športa, zato je pri branju rezultatov vseh štirih skupin to treba upoštevati. Anketa je bila razposlana prek mrež partnerjev v juniju in juliju 2026 ter je zbrala 168 veljavnih odgovorov, od katerih jih 119 prihaja od oseb, starih 60 let ali več:

- Španija: 58
- Poljska: 24
- Finska: 19
- Slovenija: 18

Nobena od teh štirih skupin ne predstavlja reprezentativnega vzorca svoje države, nobena se neposredno ne primerja z drugo in vsaka nosi značilnosti mreže, iz katere izhaja.

Preden se poglobimo v posamezne izsledke, je pomembno vedeti, kdo so anketiranci:

- **108 od 119 vprašanih** je moških; mediana starosti je **65 let**.
- **90** jih ima terciarno izobrazbo; **45** jih je kot športnikov doseglo raven državne elite ali mednarodno raven.
- **72** jih še vedno opravlja trenersko vlogo, med tistimi nad 70 let pa jih polovica še vedno aktivno vodi treninge.
- **79** jih deluje v organizacijah z 20 osebami ali manj (všteti so tako redno zaposleni kot prostovoljci); **64** jih deluje v amaterskem športnem klubu, organiziranem kot društvo.

To niso le uporabniki športnih storitev ali pasivni udeleženci programov: gre za dolgoletne, strokovno usposobljene in večinoma neplačane kadre, ki so nekoč sami tekmovali, danes pa vodijo manjše klube.

## Štiri skupine so odgovorile skoraj enako

Pri štirih dejavnikih (silah), ki jih meri vprašalnik, so vse štiri mreže dale skoraj identične rezultate: od 16 primerjav med posamezno skupino in celotnim vzorcem jih **15 vsebuje interval, ki vključuje ničlo**, kar pri teh številkah pomeni, da statistično značilnih razlik ni. Edina izjema, ki jasno izstopa, je poljska skupina, ki je za 0,57 točke nad povprečjem pri strahu pred upokojitvijo.

To je zgovorneje od 15 primerjav, ki niso pokazale razlik. Slovenski glavni trener v množičnem (grassroots) nogometu in finski član upravnega odbora v atletiki na teh lestvicah ne predstavljata dveh različnih profilov ljudi, čeprav opravljata precej različno delo: štiri skupine ločuje predvsem specifični položaj, v katerem se nahajajo — za te položaje pa je mogoče oblikovati praktičen vodnik.

## Značilnosti posameznih skupin

Štiri mreže se razlikujejo po organizacijski obliki prav toliko kot po geografskem okolju, zato je treba vsako obravnavati v povezavi s skupnim vzorcem, ne ločeno od njega.

- **Slovenija (18).** Najbolj homogena skupina v raziskavi: vsi delujejo v ekipnem športu (nogomet), 16 v množičnem (grassroots) klubu, 12 jih neposredno vodi treninge; vsi so moški. Enajst jih je v svoji športni karieri doseglo državno ali mednarodno raven. Edina opazna razlika znotraj te skupine se kaže med 12 trenerji, ki aktivno vodijo treninge in življenje zunaj kluba občutijo precej manj privlačno, ter šestimi, ki treningov ne vodijo več (razlika znaša 0,73 točke). Povezanost trenerjev, ki vodijo treninge, je najvišja med vsemi štirimi skupinami: stopnja strinjanja s trditvijo, da čutijo globoko navezanost na svoj klub, znaša v povprečju **4,00**. To je edina točka v celotnem merskem instrumentu, kjer povprečje skupine doseže čisto vrednost »se strinjam« in ne pade v vmesni interval.
- **Finska (19).** Nasprotni pol in najbolj stabilno okolje med štirimi skupinami: 16 jih deluje v atletiki, 15 v panožni zvezi, javnem zavodu ali več športnem društvu in ne v posameznem klubu; le šest jih je še vedno dejavnih na športnem terenu, devet pa jih deluje v upravnem odboru. Šest od 19 anketirancev je žensk, kar je več kot v vseh preostalih treh skupinah skupaj. Nihče v tej skupini ne navaja, da bi bil v klubu edini svoje starosti, njihove organizacije pa imajo najvišji delež starejšega kadra med vsemi skupinami (mediana je ena tretjina). Tako pritisk k odhodu kot strah pred upokojitvijo sta tukaj najnižja. Specifična ovira, ki jo izpostavljajo le oni, pa je **komunikacijski razkorak** (sedem od devetnajstih).
- **Poljska (24).** Tukaj se kaže ključna ugotovitev raziskave: 12 od 24 vprašanih je bodisi edina oseba, stara 60 let ali več v svoji organizaciji, bodisi ne ve, koliko jih je. Sedem med njimi tega podatka sploh ne ve, kar je največ med vsemi odgovori v celotni raziskavi. Njihova navezanost na trenersko vlogo je najnižja med štirimi skupinami, strah pred upokojitvijo pa najvišji: strah pred osamljenostjo po prenehanju delovanja znaša v povprečju 2,96 v primerjavi z 1,95 v Španiji (za celo točko razlike). Stereotipe navajajo bistveno pogostejše kot v drugih skupinah (15 od 24). Obenem so njihove kvalifikacije najbolj formalizirane med vsemi: 16 jih ima visokošolsko izobrazbo s športnega področja, nihče pa ne deluje zgolj na podlagi neformalnih izkušenj.
- **Španija (58).** Skupina z največjo raznolikostjo: zastopani so ekipni športi, atletika in druge panoge. 33 jih deluje v amaterskih klubih, preostali pa v zvezah, javnih ustanovah in več športnih društvih. Glavni motiv za vztrajanje ni strah pred zunanjim svetom (ta je med vsemi skupinami najnižji). Tisto, kar tekmuje s klubom, pa je tukaj najizrazitejše: osebni projekti in potovanja v

povprečju dosegajo oceno 3,53. To je tudi edina skupina, v kateri je tehnološki razkorak naveden prav tako pogosto kot telesne omejitve (obe oviri po 28-krat).

### Kaj to pove o klubih, zajetih v raziskavi

Sama vloga je tisto, kar te ljudi ohranja dejavne, in je edini od štirih dejavnikov nad sredino ocenjevalne lestvice, saj dosega **3,62 od 5**. Nezadovoljstvo je skoraj povsem odsotno (izrazili so ga le trije od 119 anketirancev), zato klub zgolj z anketiranjem o zadovoljstvu in reševanjem tekočih pripomb ne bo bistveno vplival na pripadnost. Navezanost na klub in težnja po odhodu sta namreč dve neodvisni razsežnosti in ne le nasprotna pola iste stvari.

Okoliščina, da v klubu ni nikogar iste starosti ali da se tega sploh ne ve, najbolj poruši ravnovesje in je značilna predvsem za manjše klube: v takšnem položaju je **35 od 119 anketirancev**; delež se v klubih z 20 člani ali manj povzpne na **32 %**, medtem ko v večjih klubih znaša **18 %**.

S klubom ne tekmuje višina prihodkov, temveč tedenski urnik: padec dohodka je najmanj podprta trditev med vsemi 23 vprašanji (1,99 od 5), medtem ko osebni načrti in potovanja dosegajo 3,36, **želja po nadzoru nad lastnim urnikom** pa je najmočnejše podprta med petimi razlogi za morebitni odhod. Določitev zanesljivega vadbenega urnika, ki po dogovoru velja brez nenehnih sprememb, je nekaj, kar je povsem v pristojnosti kluba.

### Štiri odločitve, ki jih mora sprejeti konzorcij

Iz poročila izhajajo štiri ključne strateške usmeritve, o katerih morajo odločiti projektni partnerji in ne raziskovalna skupina:

- **Ali naj bo praktični vodnik (delovni paket WP3) zasnovan po tipičnih situacijah ali po državah.** Ta odločitev je ključna, saj se priprava vodnika začneja. Izsledki poročila jasno podpirajo situacijski pristop: priročnik, ki bi predpostavljal, da je bralec glavni trener v manjšem klubu, ne bo ustrezen za finskega funkcionarja. Prav tako predpostavka, da ima trener ob sebi vrstnike, ne pomaga tistim 12 poljskim trenerjem, ki so v svojem okolju sami ali tega sploh ne vedo. Uspeh vodnika je torej odvisen od vsebinske naravnosti in ne od proračuna; odločitev pa morata sprejeti strokovna skupina in koordinator.
- **Ali naj partnerji pozovejo svoje članske klube k evidentiranju kadrov, starih 60 let ali več.** Nevednost v tem primeru ni statistično naključje: 17 anketirancev, ki števila starejših kolegov v klubu sploh ne pozna, izkazuje najšibkejšo navezanost na klub in edino skupino z izrazito težnjo po odhodu. Dovolj je pripraviti kratek dopis ter enostavno preglednico, ki jo lahko vsak partner prilagodi svojemu okolju. S tem projekt pridobi realno izhodiščno stanje, ki ga trenutno nima.

- **Ali naj projekt poskrbi za povezovanje osamljenih trenerjev med različnimi klubi.** Osemnajst trenerjev, ki vedo, da so v klubu edini svoje starosti, izkazuje najmočnejšo navezanost na klub, obenem pa tudi najmočnejši pritisk k odhodu: nosijo odgovornosti, ki jih nimajo komu predati, zato potrebujejo stanovsko oporo, ne le statistične obravnave. Za vzpostavitev stika med dvema kluboma zadostuje že telefonski klic, kar predstavlja organizacijsko in finančno najbolj dostopen ukrep.
- **Ali je smiselno predlagati nadaljevalno raziskavo in v kakšnem obsegu.** Obstoječa raziskava je zajela le tiste, ki so še vedno aktivni v svojih vlogah, zato vzroki tistih, ki so klub že zapustili, niso evidentirani. Do njih vodita dve poti: interne evidence klubov ter uradni nacionalni registri strokovno usposobljenih kadrov v športu. Oba vira sta partnerskim organizacijam dostopna precej lažje kot zunanji raziskovalni ekipi, zato je odločitev o izvedbi v rokah konzorcija.

---

SPREMNI DOKUMENT K REZULTATU D2.1 · avgust 2026

Projekt se v Delovnem sklopu 2 zavezuje izključno k raziskovalnemu poročilu, ne k njegovemu povzetku. Ta dokument torej ni rezultat projekta: je branje Rezultata D2.1, *From silver seats to SilverCoaches. Barriers and opportunities for people aged sixty and over who work and volunteer in European sport organisations*, napisano za enega naslovnika. Vsaka številka in trditev v njem izhaja iz tega poročila, ki ostaja uradni vir.

Konzorcij: Towarzystwo Sportowe Iron Man (Poljska, koordinator), Medobčinska nogometna zveza Maribor (Slovenija), Svenska Finlands Idrottsförbund r.f. (Finska), Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea (Španija).

Sofinancira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) ter ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Niti Evropska unija niti organ, ki je dodelil sredstva, zanje ne moreta biti odgovorna.